

1119

PRIEKŠVĀRDS

1

**Nacionalizētais uzņēmums – akciju sabiedrība “Rīgas gumijas manufaktūra
“Meteors””**

25.07.1940. – 25.08.1940.

**LPSR Viegglās rūpniecības tautas komisariāts
Nacionalizētais uzņēmums – akciju sabiedrība “Rīgas gumijas manufaktūra
“Meteors””**

25.08.1940. – 25.11.1940.

**LPSR Viegglās rūpniecības tautas komisariāts
Apavu, ādu un gumijas rūpniecības trests
Gumijas izstrādājumu rūpnīca “Meteors”**

25.11.1940. – 0.06.1941.

**LPSR Viegglās rūpniecības tautas komisariāts
Apavu, ādu un gumijas rūpniecības trests
Gumijas izstrādājumu rūpnīca “Meteors”**

30.10.1944. – 24.03.1946.

**LPSR Viegglās rūpniecības ministrija
Apavu, ādu un gumijas rūpniecības trests
Gumijas izstrādājumu rūpnīca “Meteors”**

24.03.1946. – 23.02.1951.

**LPSR Viegglās rūpniecības ministrija
Galvenā vieglās rūpniecības pārvalde
Gumijas izstrādājumu rūpnīca “Meteors”**

23.02.1951. – 13.04.1953.

**LPSR Viegglās un pārtikas rūpniecības ministrija
Galvenā vieglās rūpniecības pārvalde
Gumijas izstrādājumu rūpnīca “Meteors”**

13.04.1953. – 15.09.1953.

**LPSR Plaša patēriņa rūpniecības preču ministrija
Galvenā vieglās rūpniecības pārvalde
Gumijas izstrādājumu rūpnīca “Meteors”**

15.09.1953. – 29.09.1955.

2

**LPSR Viegļās rūpniecības ministrija
Galvenā vieglās rūpniecības pārvalde
Gumijas izstrādājumu rūpnīca "Meteors"**

29.09.1955. – 05.06.1957.

**LPSR TSP Ķīmiskās un silikātu keramikas rūpniecības pārvalde
Gumijas izstrādājumu rūpnīca "Meteors"***

05.06.1957. – 01.11.1963.

**Nomnieku organizācija Latvijas ražošanas apvienība "Sarkanais kvadrāts"
Nomas uzņēmums "Meteors"**

01.10.1990. – 24.09.1991.

**LR Rūpniecības ministrija
Valsts nomas uzņēmums "Apvienība Sarkanais kvadrāts"
Valsts nomas uzņēmums "Meteors"**

24.09.1991. – 13.11.1991.

**LR Rūpniecības un enerģētikas ministrija
Valsts nomas uzņēmums "Apvienība Sarkanais kvadrāts"
Valsts nomas uzņēmums "Meteors"**

13.11.1991. – 01.04.1992.

**LR Rūpniecības un enerģētikas ministrija
Valsts nomas uzņēmums "Meteors"**

01.04.1992. – 03.08.1993.

**LR Finanšu ministrija
Valsts uzņēmumu departaments
Valsts nomas uzņēmums "Meteors"**

03.08.1993. – 10.05.1994.

**LR Finanšu ministrija
Valsts īpašuma fonds
Valsts nomas uzņēmums "Meteors"**

10.05.1994. – 14.02.1995.

* laika periodā 01.11.1963. – 01.10.1990. gumijas izstrādājumu rūpnīca "Meteors" darbojās LRA "Sarkanais kvadrāts" sastāvā kā filiāle

Privatizējamais valsts nomas uzņēmums "Meteors"

14.02.1995. – 10.09.1996.

Likvidējamais valsts nomas uzņēmums "Meteors"

10.09.1996. -

Ф. 1119 т
4

ЗАВОД РЕЗИНОВЫХ ИЗДЕЛИЙ "М Е Т Е О Р"

ИСТОРИЧЕСКАЯ СПРАВКА.

В 1864 году основана фабрика "Рижская резиновая мануфактура "Мюндель", с 1924 года - называлась "Рижская резиновая мануфактура "Континентс", а с 1934 года - завод "Метеор".

В 1940 году завод "Метеор", согласно постановлению правительства Советской Латвии был национализирован. В 1941 году завод насчитывал 619 рабочих и 93 инженерно-технических работников и изготовлял в основном следующую продукцию:

1) резиновую обувь (галoши, боты, сапоги, спортивные и летние туфли);

2) технические изделия (велопокрышки, велокамеры, резиновые перчатки и рукава).

Во время Великой Отечественной войны на заводе изготавливали в основном резиновую обувь. Ввиду того, что немецкие захватчики увезли большое количество ценного оборудования, в начале 1945 года выработывалась обувь на деревянной подошве, босоножки. Начиная с июля месяца 1945 года завод приступил к работе по своему основному профилю: - производство резиновых изделий. ^{х)}

В 1947 году решением Министерства лёгкой промышленности Латвийской ССР о специализации заводов, заводу "Метеор" дан профиль по выпуску резиновой обуви с передачей оборудования по изготовлению изделий технического назначения заводу "Варонис".

^{х)} Документальные материалы о деятельности завода по 1940 год сданы в Центральный Государственный исторический архив Латвийской ССР.

2
5

В целях дальнейшего совершенствования структуры управления предприятиями, Постановлением Совета народного хозяйства Латвийской ССР № 346 от 31 октября 1963 года объединены предприятия резиновых изделий "Сарканайс квадрате", "Варонис" и "Метеор" в одно производственное предприятие - фирму резиновых изделий "Сарканайс квадрате", в состав которой завод "Сарканайс квадрате" вошел как головное предприятие, а заводы "Метеор" и "Варонис" - как филиалы.

Завод резиновых изделий "Метеор" неоднократно менял свою подчиненность. В апреле 1945 года завод "Метеор" вошел в состав Треста кожевенно-обувной и резиновой промышленности Народного Комиссариата (Министерства) легкой промышленности Латвийской ССР. На основании постановления Совета Министров Латвийской ССР № 156 от 14 февраля 1951 года "О ликвидации трестов и организации главных управлений" и в соответствии с приказом Министра легкой промышленности Латв.ССР № 76 от 23 февраля 1951 года завод был передан в ведение вновь образованного Главного управления легкой промышленности Министерства легкой промышленности ЛССР. С апреля по октябрь 1953 года завод "Метеор" находился в подчинении Главного управления легкой промышленности Министерства легкой и пищевой промышленности ЛССР. В соответствии с постановлением Совета Министров ЛССР № 1090 от 27 октября 1953 года и приказом Главного управления легкой промышленности Министерства промышленных товаров широкого потребления Латвийской ССР № 260 от 17 ноября 1953 года завод находился в ведении последнего.

С сентября 1955 года по октябрь 1955 года завод "Метеор" находился в подчинении Главного управления легкой промышленности Министерства легкой промышленности Латв.ССР.

Согласно Постановлению Совета Министров ЛССР № 588 от 22 октября 1955 года и приказу Министра легкой промышленности ЛССР № 3 от 29 октября 1955 года завод "Метеор" перешел в непосредственное подчинение Министерства легкой промышленности ЛССР.

В 1957 году в связи с упразднением Министерств и образованием Совета народного хозяйства ЛССР на основании

приказа начальника Управления лёгкой промышленности СНХ СССР № 21 от 28 июня 1957 года завод был передан Управлению химической и силикатно-керамической промышленности СНХ СССР.

Структура завода "Метеор" с 1944-1963 годы неоднократно изменялась¹⁾.

Структура завода в 1945 году была следующей:

1. Заводоуправление
2. планово-производственный отдел
3. отдел организации труда
4. отдел главного механика
5. отдел технического контроля
6. отдел снабжения
7. отдел кадров
8. бухгалтерия.

На 1963 год завод имел следующую структуру:

1. Заводоуправление
2. планово-экономический отдел
3. отдел труда и заработной платы
4. отдел главного механика
5. отдел кадров
6. отдел технического контроля
7. отдел снабжения и сбыта
8. производственно-технический отдел
9. хозяйственная часть.

II.

Научно-техническая обработка документальных материалов постоянного хранения и по личному составу производится впервые.

Экспертная комиссия, образованная на основании приказа директора фирмы "Сарканайс квадрате" № 170 от 15-го

¹⁾ Изменение структуры завода см. приложение № I.

4
7

сентября 1965 года произвела экспертизу ценности документальных материалов завода "Метеор" за 1945-1963 годы просмотрела 6526 единиц, выделила к уничтожению 5944 единицы, на постоянное хранение оставлено 242 единицы хранения, по личному составу - 340 единиц хранения. На постоянное хранение оставлены документальные материалы, которые в основном характеризуют деятельность завода: приказы директора завода, годовые планы и отчеты, коллективные договоры, материалы по личному составу и другие.

На документальные материалы постоянного хранения составлена одна опись № 1 на 227 единиц хранения;

на документальные материалы по личному составу составлена отдельная опись № 2 на 340 единиц хранения;

на документальные материалы постоянного хранения заводского комитета составлена опись № 3 на 15 единиц хранения.

Документальные материалы в описи № 1 систематизированы по структурному принципу, а в пределах структурных частей - по номинально-хронологическому принципу. В описи представлены документальные материалы следующих структурных подразделений:

1. секретарь,
2. планово-экономический отдел,
3. отдел труда и заработной платы,
4. отдел кадров,
5. бухгалтерия,
6. производственно-технический отдел,
7. бюро рационализации и изобретательства,
8. отдел главного механика.

Производственные планы на 1950 и 1953 годы имеются в единицах хранения № 24 и 27 (Техпромфинплан на 1950 и 1953 годы).

При обработке документальных материалов установлено, что отдельные категории материалов отсутствуют: коллективный договор за 1963 год, соцобязательства на 1948 год,

805

отчеты о выполнении плана по труду за 1948-1950, 1952-1954, 1958 и 1960 годы, бухгалтерские отчеты за 1956-1957 годы; документальные материалы заводского комитета до 1952 года, ведомости по зарплате заводского комитета, отчетные материалы по отделу кадров, материалы по технико-экономическим показателям в обувной промышленности за 1950 год, материалы проверки выполнения коллективного договора за 1947 год, материалы по внедрению передовых методов труда с 1957 года, материалы о работе бригад отличного качества с 1957 года, нормы выработки за 1950 год, сметы доходов-расходов заводского комитета за 1949-1950, 1956-1957 годы.

Был произведен розыск недостающих документальных материалов в отделах, просмотрены документальные материалы, выделенные к уничтожению. Причиной отсутствия документальных материалов является то, что до IX.1965 года не было штатного архивариуса, номенклатуры дел, частая смена помещения архивохранилища и т.д.

Однако сохранившиеся документальные материалы дают полное представление о деятельности завода резиновых изделий "Метеор"

Документальные материалы по 1940 год сданы в Государственный исторический архив Латвийской ССР. Центральный

Начальник филиала № I
Фирмы "Сарканайс квадратс":

(М. Эренштейн)

Начальник ЗК филиала:

(М. Харжеев)

"17" сентября 1970 года.

Likvidējamais Valsts nomas uzņēmums "Meteors"

Vēsturiskā izziņa (turpinājums).

I.

Laika periodā no 1963.g. 1.novembra līdz 1990.g. 1.oktobrim gumijas izstrādājumu rūpnīca "Meteors" bija iekļauta VNU "Apvienība Sarkanais Kvadrāts", rūpnīcai nebija juridiskās personas statusa (skat. fondu Nr.1116).

No 1990.g. 1.oktobra rūpnīca "Meteors", pamatojoties uz nomas līgumu, nomāja pamatlīdzekļus un apgrozības līdzekļus no apvienības "Sarkanais Kvadrāts", kā arī tika izveidots *nomas uzņēmums "Meteors"* ar *juridiskās personas* tiesībām, kurš tika reģistrēts ar Rīgas pilsētas Ļeņina rajona Tautas deputātu padomes 1990.g. 5.septembra lēmumu Nr.242. Ar LR Valsts Statistikas komitejas [1990.g.] vēstuli Nr.21/849 tam tika piešķirts reģistrācijas Nr.5769075 (OKPO).¹

Saskaņā ar nomas līgumu, nomātājam bija tiesības izpirkt iznomājamo īpašumu, pārskaitot līdzekļus iznomātājam – VNU "Apvienība Sarkanais Kvadrāts" rēķinā.²

Nomas uzņēmuma "Meteors" statūti tika pieņemti 1990.g. 14.jūnijā uzņēmuma nomnieku konferencē. Tajos tika norādīts, ka nomas uzņēmums "Meteors" ir juridiska persona, tai ir sava bilance, norēķina un citi rēķini bankās, un tā ietilpst nomas uzņēmumu apvienībā "Sarkanais Kvadrāts" kā patstāvīga vienība. Uzņēmums darbojas uz pašpārvaldes un pašfinansēšanās pamatiem, tam ir tiesības savu uzdevumu veikšanai realizēt visas nepieciešamās operācijas PSRS teritorijā, tas var realizēt patstāvīgu ārējo ekonomisko darbību, dibināt kopuzņēmumus ar ārvalstu partneriem atbilstoši PSRS un LPSR likumdošanai.³

1991.g. 24.septembrī LR Rūpniecības ministrija ar pavēli Nr.207 apstiprināja VNU "Meteors" statūtus, kuros norādīts, ka VNU "Meteors" iekļauts VNU "Apvienība Sarkanais Kvadrāts", skaitās patstāvīga saimnieciska vienība, kurai ir juridiskas personas statuss, kas uz viņam iedalītās valsts īpašuma daļas un personīgā īpašuma pamata veic uzņēmējdarbību.⁴

Rūpnīcas darbības pamatveidi ir:

- ražošanas – tehniskās nozīmes un tautas patēriņa preču produkcijas ražošana un realizācija (polimēra un gumijas apavi un t ml.);
- iekšējās ekonomiskās darbības veikšana;
- progresīvās kooperācijas un specializācijas formas attīstīšana ražošanas un sociālās darbības laukā;
- visu veidu remontdarbi un celtniecības darbu veikšana.⁵

Rūpnīcas struktūra:

- pārvaldes aparāts;
- pamatražošanas cehi;
- dienesti, cehi, palīgrāžošanas iecirkņi, sociālās sfēras objekti.⁶

¹ F. Nr.1119., apr. Nr.4., lieta Nr.123., 1., 7., 8.lapa

² Turpat, 1.lapa

³ Turpat, lieta Nr.1., 22. – 24.lapa

⁴ Turpat, 36. – 37.lapa

⁵ Turpat, 38.lapa

⁶ Turpat, 39.lapa

1991.gada 3.oktobrī VNU "Meteors" tika reģistrēts LR Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 000303107.⁷

Pēc stāvokļa 1991.gada 1.oktobrī, tika noslēgts jauns nomas līgums ar VNU "Apvienība Sarkanais Kvadrāts".⁸

1992.gada aprīlī, saskaņā ar Rūpniecības un enerģētikas ministrijas norādījumiem, VNU "Meteors" noslēdza nomas līgumu ar Ministriju.⁹

1992.gada IV. ceturksnī saskaņā ar līguma noteikumiem, VNU "Meteors" veica apgrozības līdzekļu izpirkšanu. Pēc stāvokļa 1993.gada 1.janvārī visi apgrozības līdzekļi VNU "Meteors" no valsts bija izpirkti un atradās VNU "Meteors" īpašumā.¹⁰

Saskaņā ar LR MK 1995.gada 14.februāra rīkojumu Nr.62 "Par valsts īpašumu objektu nodošanu privatizācijai", VNU "Meteors" tika nodots privatizācijai.¹¹

No 1995.gada 6.aprīļa VNU "Meteors" reģistrēts LR Uzņēmumu reģistrā kā privatizējamais uzņēmums ar Nr.000303107.¹²

Privatizācijas aģentūras valde ar 1996.gada 10.septembra lēmumu Nr.140/1664 apstiprināja objekta privatizācijas noteikumus, nosakot privatizācijas metodi – pārdošana un privatizācijas paņēmieni – valsts uzņēmuma privatizāciju (objekta likvidāciju). Ar Privatizācijas aģentūras valdes 1996.gada 12.septembra lēmumu Nr.141/1682 izveidota VNU "Meteors" likvidācijas komisija. Likvidējamā VNU "Meteors" mantu novērtēja licencēti nekustamā īpašuma vērtētāji un tas apstiprināts ar Privatizācijas aģentūras valdes 1996.gada 28.novembra lēmumu Nr.185/2199.¹³

Nav nekādu dokumentu par to, kad beidzies VNU "Meteors" likvidācijas process.

⁷ F. Nr.1119., apr. Nr.4., lieta Nr.123., 2., 25.lapa

⁸ Turpat, 2.lapa

⁹ Turpat, lieta Nr.123., 3.lapa, lieta Nr.1., 49. – 52.lapa

¹⁰ Turpat, lieta Nr.123., 3.lapa

¹¹ Turpat, lieta Nr.86., 1.lapa

¹² Turpat, lieta Nr.85., 4.lapa

¹³ Turpat, lieta Nr.86., 1.lapa., lieta Nr.34., 31.lapa

II.

Sakarā ar VNU "Meteors" likvidāciju ar 1999.gada 12.februāra aktu Nr.2/54 LVA valsts glabāšanā neaprstītā veidā tika pieņemtas 195 lietas par 1990. – 1998.gadu.

Dokumentu vērtības ekspertīzes un aprakstīšanas gaitā tika konstatēts, ka ir arī dokumenti par 1954. – 1989.gadu.

Rezultātā tika:

- *izveidots pastāvīgi glabājamo lietu apraksta Nr.1 papildinājums par 1954. – 1960.gadu, kurā iekļauta 1960.gada 1.janvāra ražošanas tehniskā pase ar pielikumiem un pārskati par darbu (produkcijas ražošanu, sortimentu, pašizmaksu u.c.) 1954. – 1957.gadā;*
- *no jauna izveidots pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.4 par 1990.gada 1.oktobri – 1998.gadu.*

Aprakstā iekļauti uzņēmuma *vadības* dokumenti – darba kolektīva konferenču, valdes sēžu protokoli, direktora, direktora vietnieka u.c. pavēles, rīkojumi pamatdarbības jautājumos, sarakste, sadarbības līgumi ar ārvalstu fiziskām un juridiskām personām, uzņēmuma ražošanas tehniskās un enerģētiskās pases u.c. dokumenti; *ekonomiskā biroja* dokumenti – štatu saraksti; *ražošanas – tehniskās nodaļas* dokumenti – ražošanas plāni ar pielikumiem, tehniskie ražošanas finansu plāni, rūpnīcas pamatdarbības pārskati; *laboratorijas* dokumenti – receptes apavu izgatavošanas procesam; *modelētāju* dokumenti – sagataves struktūras tabulas un rekomendācijas par krāsām; *darba drošības, dabas aizsardzības, civilās aizsardzības un ugunsdrošības inženiera* dokumenti – pārskats par sanitārās zonas un augsnes piesārņojumu, kaitīgo vielu izmešu avotu inventarizācijas tehniskais pārskats un maksimāli pieļaujamo kaitīgo vielu izmetes normatīvu projekts; *realizācijas, komplektēšanas un mārketinga pārvaldes* dokumenti – apavu kolekcijas foto albūms un produkcijas atbilstības sertifikāti; *grāmatvedības* dokumenti – bilances, grāmatvedības un finansu pārskati, statistiskie pārskati, mazumtirdzniecības līgumcenu un brīvo pārdošanas cenu saskaņošanas protokoli, pamatlīdzekļu pieņemšanas – nodošanas akti u.c. dokumenti.

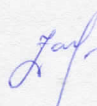
Aprakstā ir iekļauti arī dokumenti par laika periodu no 1960.gada līdz 1990.gada 1.oktobrim – inventāra kartītes pamatlīdzekļu uzskaitē par 1960. – 1990.g. 1.oktobri (šajās lietās saglabāts oriģinālās kārtības princips), kā arī dokumenti, kuri saistīti ar LRA "Sarkanais Kvadrāts" reorganizāciju un VNU "Meteors" izveidošanu.

Lietas aprakstā sistematizētas pa uzņēmuma struktūrvienībām, to iekšienē pēc nomināli hronoloģiskā principa.

- *īslaicīgi glabājamo lietu saraksts par 1985. – 1998.gadu, kurā iekļautas ģenerāldirektora, direktora pavēles par komandējumiem, sarakste ar juridiskām personām saimnieciskos jautājumos, pamatlīdzekļu pārvērtēšanas saraksti, saimnieciskie līgumi u.c. dokumenti.*
- *akts par dokumentu atlasī iznīcināšanai par 1960. – 1995.gadu.*

Dokumentu sastāvs ir nepilnīgs. Dokumentu fiziskais stāvoklis – apmierinošs.

Vēsturisko izziņu sastādīja
daļas vad. vietn.

A. Zandmane

Saīsinājumu saraksts

LPSR	- Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika
LR	- Latvijas Republika
LRA	- Latvijas ražošanas apvienība
LR MK	- Latvijas Republikas Ministru Kabinets
LVA	- Latvijas Valsts arhīvs
PSRS	- Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
VNU	- Valsts nomas uzņēmums

Šinī lietā 13 (trūspatsmit)
_____ numurētas lapas
²⁰⁰⁰
199__ . g. «05.» oktobris
LVA arhivists D. Lūpsine.